مشارکت فعال ایران در اجرای برنامه اقدام و تداوم کمک‌های فنی گروه اوراسیا

چهل‌وپنجمین نشست عمومی گروه اوراسیا برای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم (EAG) با صدور بیانیه‌ای به کار خود پایان داد؛ بیانیه‌ای که در آن، ضمن تصریح بر مشارکت فعال ایران در فعالیت‌های این گروه، پیشرفت‌های کشور در مسیر اجرای برنامه اقدام FATF و تداوم کمک‌های فنی گروه اوراسیا به ایران مورد تأکید قرار گرفت. به گزارش تجارت، این نشست در شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار شد و جمهوری اسلامی ایران نیز با هیأتی به سرپرستی هادی خانی معاون وزیر اقتصاد و رئیس مرکز اطلاعات مالی به‌عنوان ناظر در آن حضور یافت. بر اساس بیانیه عمومی نشست، گروه اوراسیا به ارائه کمک‌های فنی به جمهوری اسلامی ایران برای رفع کاستی‌های موجود در مسیر انطباق با برنامه اقدام ICRG مصوب سال ۲۰۱۶ ادامه می‌دهد.
در بیانیه عمومی این اجلاس آمده است که گروه اوراسیا (EAG) در آخرین گزارش خود به گروه ویژه اقدام مالی (FATF)، پیشرفت‌های ایران را به رسمیت شناخت. مطابق متن بیانیه از مجموع ۲۱ موردِ پیش بینی شده در برنامه کمک‌های فنی EAG که کشورهای عضو این گروه نسبت به انجام آن‌ها متعهد شده بودند ۸ مورد اجرایی شده است.

بورس سبز ماند؛شاخص به مرز ۸.۴ میلیون واحد رسید

بورس تهران در سومین روز معاملاتی هفته نیز به روند صعودی خود ادامه داد و شاخص کل با رشد بیش از ۶۲ هزار واحدی به مرز هشت میلیون و ۴۰۰ هزار واحد نزدیک شد؛ در این روز شاخص هم‌وزن نیز همگام با شاخص کل افزایش یافت تا نشانه‌های مثبتی از همراهی بخش گسترده‌تری از نمادهای بازار در معاملات نمایان شود. بورس تهران روز دوشنبه دوم آذرماه در ادامه روند صعودی روز گذشته، معاملات مثبتی را پشت سر گذاشت و شاخص کل با افزایش ۶۲ هزار و ۷۳۶ واحدی به رقم ۸ میلیون و ۳۸۹ هزار واحد رسید. همزمان شاخص کل هم‌وزن نیز با رشد بیش از ۴۱ هزار واحدی در سطح دو میلیون و ۵۳۰ هزار واحد ایستاد. رشد همزمان دو شاخص اصلی بازار نشان می‌دهد که تحرکات مثبت معاملات تنها به چند نماد بزرگ و شاخص‌ساز محدود نبوده و سهام شرکت‌های کوچک‌تر و متوسط نیز در مجموع با افزایش تقاضا همراه شده‌اند. در جریان معاملات دیروز، ۹۸۴ هزار و ۴۷ معامله به ثبت رسید و ارزش معاملات بورس تهران به حدود ۴۲.۵ همت رسید؛ رقمی که از تداوم گردش قابل توجه نقدینگی در بازار سهام حکایت دارد. در میان نمادهای اثرگذار بر شاخص کل بورس تهران، فارس، فولاد، شپنا، تابان، شبندر، وغدیر و تاپیکو بیشترین نقش را در جهت‌دهی به شاخص داشتند.

حذف بقیه واسطه‌ها در ماه جاری؛

واریز مستقیم حقوق نیروهای شرکتی آغاز شد

با واریز حقوق آبان ماه نیروهای شرکتی در سه دستگاه اجرایی به حساب خودشان، طرح پرداخت مستقیم دستمزد این گروه از کارکنان دولت وارد مرحله عملیاتی شد؛ طرحی که با هدف شفاف‌سازی پرداخت‌ها، کاهش نقش شرکت‌های پیمانکاری در چرخه واریز حقوق و اطمینان از دریافت مطالبات توسط نیروی کار طراحی شده و قرار است از آذرماه به بخش قابل توجهی از دستگاه‌های اجرایی تسری پیدا کند.
بعد از بیش از یک دهه طرح موضوع پرداخت مستقیم حقوق نیروهای شرکتی و بحث‌های متعدد درباره ساماندهی وضعیت شغلی و معیشتی این گروه از کارکنان، نخستین مرحله اجرایی این سیاست با واریز حقوق آبان ماه نیروهای شرکتی در سه دستگاه دولتی آغاز شد. به این ترتیب سازوکاری که قرار است رابطه مالی میان دستگاه اجرایی، شرکت پیمانکار و نیروی کار را شفاف‌تر کند، از مرحله تصویب و طراحی زیرساخت عبور کرده و به مرحله پرداخت واقعی رسیده است.
رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور با اعلام این خبر گفت که حقوق آبان ماه نیروهای شرکتی شاغل در ستاد سازمان اداری و استخدامی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از طریق سامانه طراحی شده مستقیما به حساب خود این نیروها واریز شده است.
رفیع‌زاده با بیان اینکه این پرداخت نخستین گام برای ارزیابی عملیاتی زیرساخت جدید بوده است، توضیح داد که سامانه مورد نیاز طی دو – سه ماه گذشته با همکاری سازمان اداری و استخدامی کشور، سازمان برنامه و بودجه، خزانه‌داری کل کشور و بانک مرکزی طراحی و آماده بهره‌برداری شده و مرحله آزمایشی طرح موفق بوده است؛ به گونه‌ای که با پرداخت حقوق آبان ماه در سه دستگاه، عملکرد سامانه ارزیابی شده و آمادگی فنی و اجرایی برای توسعه آن فراهم شده است. طبق وعده رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور، طرح در آذر ماه به صورت گسترده اجرا خواهد شد و دستگاه‌هایی که اطلاعات نیروهای شرکتی خود را به طور کامل در سامانه ثبت و تکمیل کنند، به این سازوکار متصل خواهند شد و پیش‌بینی می‌شود، بخش قابل توجهی از نیروهای شرکتی شاغل در دستگاه‌های اجرایی از آذرماه حقوق خود را از طریق این سامانه دریافت کنند. البته اجرای سراسری این سیاست به تکمیل اطلاعات کارکنان در دستگاه‌های مختلف وابسته است، چراکه رفیع‌زاده در همین زمینه از ناقص بودن اطلاعات برخی دستگاه‌ها خبر داده و گفته پیگیری‌ها برای تسریع همکاری آنها در جریان و قرار است نشستی با معاونان توسعه مدیریت و منابع دستگاه‌های اجرایی برگزار شود تا موانع احتمالی شناسایی و برطرف شود.

▪ مصوبه‌ای که از تصویب تا اجرا، چند ماه زمان برد

آغاز پرداخت مستقیم حقوق نیروهای شرکتی در شرایطی اتفاق افتاده که ساماندهی وضعیت این نیروها و حذف یا محدود کردن نقش شرکت‌های واسطه در پرداخت دستمزد از موضوعات قدیمی نظام اداری کشور به شمار می‌رود.
نیروهای شرکتی افرادی هستند که در دستگاه‌های اجرایی مشغول به کارند اما رابطه استخدامی آنها با دستگاه محل خدمت به صورت مستقیم برقرار نیست و از طریق شرکت‌های پیمانکاری تامین نیروی انسانی به کار گرفته می‌شوند.
دولت پنجم مردادماسال با تصویب نامه‌ای با عنوان نظام پرداخت به نیروهای شرکتی به کارگیری شده از طریق شرکت‌های پیمانکاری تامین نیروی انسانی، مسیر تازه‌ای را برای ساماندهی این موضوع تعریف کرد. این مصوبه در ادامه در هیات تطبیق مقررات مجلس نیز مورد بررسی قرار گرفت و در ۲۵ مردادماه خبر تایید آن منتشر شد.
بر اساس جزئیاتی که همزمان با ورود مصوبه به مرحله اجرا منتشر شد، دستگاه‌های اجرایی موظف شدند اطلاعات نیروهای شرکتی را در سامانه یکپارچه نظام اداری ثبت کنند و پرداخت ها نیز با سازوکاری انجام شود که امکان نظارت بر رسیدن حقوق و مزایا به نیروی کار وجود داشته باشد. همچنین در چارچوب این مصوبه، نقش شرکت‌های پیمانکاری تامین نیروی انسانی در قالب حق مدیریت محدود شده و انعقاد قراردادها نیز باید از مسیر سامانه تدارکات الکترونیکی دولت انجام شود.
به این ترتیب، مصوبه مردادماه را می‌توان نقطه شروع تغییر در سازوکار پرداخت حقوق نیروهای شرکتی دانست؛ هرچند عملیاتی شدن آن مستلزم ایجاد زیرساخت مشترک میان چند نهاد دولتی و بانکی بود و اجرای آزمایشی آن تا پرداخت حقوق آبان ماه به طول انجامید.

▪ پرداخت مستقیم به معنای تبدیل وضعیت نیست

یکی از نکات مهم درباره این سیاست، تفاوت آن با طرح ساماندهی استخدام کارکنان دولت و تبدیل وضعیت نیروهای شرکتی است. طی سال‌های گذشته، نیروهای شرکتی و نمایندگان آنها بارها خواستار حذف شرکت های پیمانکاری و برقراری رابطه استخدامی مستقیم با دستگاه‌های محل خدمت شده‌اند، مطالبه‌ای که در قالب طرح ساماندهی استخدام کارکنان دولت نیز در مجلس دنبال شده است. در گزارش‌های منتشر شده درباره مصوبه دولت نیز تاکید شده که این تصمیم به تنهایی به معنای تبدیل وضعیت نیروهای شرکتی نیست و مسیر قانونی ساماندهی استخدامی آنها موضوع جداگانه ای است.
این تمایز از آن جهت اهمیت دارد که بخش قابل توجهی از انتظارات نیروهای شرکتی صرفا به دریافت به موقع حقوق محدود نمی‌شود و موضوعاتی مانند امنیت شغلی، استمرار قرارداد، برخورداری از مزایای مشابه کارکنان رسمی و پیمانی و حذف واسطه های استخدامی نیز در مطالبات آنها جای دارد.

▪ شهرداری‌ها و نهادهای عمومی در مرحله بعد

اما موضوع دیگر دامنه شمول این طرح است. در حال حاضر تمرکز اصلی بر دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون مدیریت خدمات کشوری قرار دارد و قرار نیست همه مجموعه‌هایی که از نیروهای شرکتی استفاده می کنند، به صورت همزمان وارد این سامانه شوند. طبق آنچه رئیس سازمان اداری و استخدامی عنوان کرد، نیروهای شرکتی شاغل در شهرداری‌ها و سایر نهادهای عمومی غیردولتی به دلیل تفاوت‌های قانونی و اجرایی این مجموعه‌ها و مشمول نبودن آنها در قانون مدیریت خدمات کشوری، فراهم کردن مقدمات اجرای پرداخت مستقیم برای آنها ممکن است چند ماه زمان نیاز داشته باشد.
بنابراین اگرچه دولت از گسترش طرح در آذرماه خبر داده، اما تعمیم آن به تمام بخش‌های عمومی و مجموعه‌های خارج از شمول قانون مدیریت خدمات کشوری به مقدمات و هماهنگی‌های جداگانه نیاز دارد.

مدیریت بحران اقتصادی نیازمند تشکیل فوری قرارگاه فرادولتی است

برای مدیریت شرایط حاد اقتصادی، تشکیل فوری قرارگاهی فرادولتی ضروری است تا دستگاه‌ها برای تأمین کالاهای ضروری و حمایت از معیشت مردم هماهنگ عمل کنند. در یک ارزیابی از تحولات اخیر، آمریکا و اسرائیل پس از آنکه از مسیر عملیات نظامی به اهداف مورد نظر خود نرسیدند، وزن بیشتری به ابزارهای فشار اقتصادی داده‌اند. در این چارچوب، محدودیت‌های بانکی و تجاری تنها زمانی به مسئله‌ای ملموس برای مردم تبدیل نمی‌شوند که قیمت‌ها بالا بروند؛ گاهی اثر آن‌ها زودتر، در دشواری پرداخت هزینه واردات، تأخیر در تأمین دارو یا توقف خط تولید به‌دلیل نرسیدن مواد اولیه دیده می‌شود. البته هر کمبود یا افزایش قیمتی را نمی‌توان به فشار خارجی نسبت داد؛ ناهماهنگی داخلی نیز می‌تواند همان اختلال را طولانی‌تر و پرهزینه‌تر کند.
برای مهار پیامدهای این فشارها در شرایط حاد، تشکیل فوری قرارگاه اقتصادی فرادولتی ضروری است وقتی رفع کمبود یک دارو به تصمیم هم‌زمان بانک مرکزی، وزارت بهداشت و گمرک وابسته است، اقدام جداگانه هر دستگاه لزوماً مشکل را حل نمی‌کند. قرارگاه باید روشن کند مانع اصلی کجاست، کدام دستگاه مسئول رفع آن است و مردم چه زمانی می‌توانند انتظار بهبود دسترسی داشته باشند. همین منطق درباره تأمین کالاهای اساسی و جلوگیری از توقف تولید نیز صدق می‌کند.
فرادولتی بودن این قرارگاه به معنای ایجاد نهادی بالاتر از قانون یا جایگزینی دستگاه‌های اجرایی نیست. هدف این است که دستگاه‌های دولتی و نهادهای مسئول خارج از دولت، در حدود اختیارات قانونی خود، برای حل مسائل فوری تصمیم مشترک بگیرند و اجرای آن را پیگیری کنند. تشکیل قرارگاه زمانی نتیجه خواهد داد که اختیارش محدود و زمان‌دار باشد و عملکردش نه با شمار جلسات و مصوبات، بلکه با کوتاه‌تر شدن دوره کمبود، دسترسی بهتر مردم به کالاهای ضروری و رفع موانع تولید سنجیده شود.

▪ چرا هماهنگی در بحران نمی‌تواند منتظر بماند؟

وقتی جهش نرخ ارز با کمبود دارو، اختلال در واردات یا دشواری تأمین مواد اولیه هم‌زمان می‌شود، مسئله فقط افزایش قیمت نیست؛ تصمیمی که در یک دستگاه به تأخیر می‌افتد، می‌تواند کار چند دستگاه دیگر را هم متوقف کند.
در چنین شرایطی، تشکیل فوری یک قرارگاه اقتصادی فرادولتی ضروری است تا تصمیم‌های مربوط به کالاهای حیاتی و معیشت مردم، میان دستگاه‌ها معطل نماند. منظور از «فرادولتی» مشارکت دستگاه‌های اجرایی و دیگر نهادهای مسئول، از جمله نهادهای خارج از دولت در حدود اختیارات قانونی آن‌هاست؛ نه ایجاد مرکزی که بالاتر از قانون تصمیم بگیرد.
مردم نتیجه این ناهماهنگی را در زندگی روزمره می‌بینند. برای نمونه، بیماری که داروی خود را پیدا نمی کند، نمی‌داند مشکل از کمبود ارز، واردات، ترخیص یا توزیع است. چه‌بسا دارو وارد کشور شده باشد، اما به داروخانه‌های مناطق نیازمند نرسیده باشد. در این وضعیت، سفارش دوباره لزوماً مشکل را حل نمی کند. ارزش قرارگاه در این است که زنجیره تأمین را یکجا ببیند، محل توقف را مشخص کند و برای رفع آن، دستگاه مسئول و مهلت تعیین کند.
فوریت تشکیل قرارگاه به این معنا نیست که باید از ابتدا سازمانی بزرگ با ساختمان و تشکیلات تازه ایجاد شود. می‌توان کار را با دبیرخانه‌ای کوچک، نمایندگان دارای اختیار و استفاده از اطلاعات دستگاه‌های موجود آغاز کرد. آنچه نباید به تأخیر بیفتد، تعیین مسئولیت‌هاست: چه کسی تصویری مشترک از وضعیت ارائه می کند، اختلاف میان دستگاه‌ها کجا حل می‌شود و اگر مصوبه‌ای اجرا نشد، چه نهادی باید پاسخ بدهد؟ بدون پاسخ روشن، قرارگاه هم به جلسه‌ای دیگر در کنار جلسات پیشین تبدیل می‌شود.
البته هر گرانی یا کمبودی نیازمند ورود قرارگاه نیست. اگر مسئله در حدود اختیارات یک دستگاه است، همان دستگاه باید آن را حل کند. قرارگاه زمانی وارد عمل شود که اختلال، دسترسی مردم به کالایی ضروری یا ادامه تولید را تهدید کند و حل آن به تصمیم مشترک چند نهاد وابسته باشد. این مرزبندی مانع می‌شود تصمیم‌های روزمره به مرکز ارجاع داده شوند و رسیدگی به موارد اضطراری دوباره در صف بماند.

▪ از شناسایی کمبود تا حمایت از خانوار و تولید

نخستین وظیفه عملی قرارگاه، زودیدن اختلال است. رصد موجودی کالاهای ضروری، زمان ترخیص، وضعیت

حمل‌ونقل و تغییر قیمت‌ها کمک می کند کمبود پیش از فراگیر شدن شناسایی شود. اما موجودی کل کشور به‌تنهایی معیار کافی نیست. ممکن است یک کالا در انبار موجود باشد، ولی در چند شهرستان به دست مردم نرسد. به همین دلیل، گزارش استان‌ها، اطلاعات شبکه توزیع و گزارش‌های مردم باید در کنار آمار ملی بررسی شود. پرسش اصلی این است: کدام کالا، در کدام منطقه و به چه علت در دسترس نیست؟
وقتی علت روشن شد، تصمیم باید متناسب با همان مشکل باشد. اگر کمبود یک دارو از توقف محموله در گمرک ناشی شده، اولویت رفع مانع ترخیص است، بدون آنکه کنترل‌های سلامت و کیفیت کنار گذاشته شود. اگر مشکل در توزیع است، اصلاح مسیر توزیع می‌تواند سریع‌تر از خرید محموله تازه نتیجه بدهد. اگر هم کمبود به یک تأمین کننده محدود مربوط باشد، بررسی منابع جایگزین در کنار تأمین فوری ضرورت پیدا می کند. در هر مورد، مصوبه باید بگوید چه اقدامی، با چه منابعی، به مسئولیت کدام دستگاه و تا چه زمانی انجام می‌شود.
تأمین کالا تنها نیمی از کار است؛ نیم دیگر، توان خرید مردم است. ممکن است کالا دوباره به بازار برگردد، اما بخشی از خانوارها همچنان نتوانند آن را بخرند. قرارگاه باید بتواند برای چنین موقعیتی، حمایت موقت و هدفمند پیشنهاد کند؛ حمایتی که گروه مشمول، منبع مالی و زمان پایان آن معلوم باشد. حمایت از همه کالاها و همه خریداران، اولویت نیازهای فوری را کمرنگ می کند. در مقابل، تمرکز بر دسترسی گروه‌های آسیب‌پذیر به اقلام ضروری، امکان ارزیابی نتیجه را فراهم می کند.
در بخش تولید هم هدف، رفع مانعی است که یک فعالیت قابل ادامه را به تعطیلی می کشاند، نه جبران همیشگی هزینه بنگاه‌ها. برای نمونه، اگر تأخیر در ترخیص یک قطعه چند خط تولید را متوقف کرده باشد، رفع همان مانع ممکن است از اعطای کمک مالی گسترده مؤثرتر باشد. گاهی هم گلوگاه، کمبود موقت سرمایه در گردش یا ناهماهنگی در برنامه تأمین انرژی است. شنیدن گزارش تولیدکنندگان، شبکه حمل‌ونقل و توزیع کنندگان به قرارگاه کمک می کند پیش از تصمیم‌گیری، تفاوت میان این مشکلات را تشخیص دهد.

▪ اختیار محدود، مسئولیت روشن و گزارش عمومی

قرارگاه برای حل اختلاف میان دستگاه‌ها به اختیار مشخص نیاز دارد، اما این اختیار باید محدود، زمان‌دار و پاسخ‌پذیر باشد. بانک مرکزی، وزارتخانه‌ها، گمرک و دیگر دستگاه‌ها همچنان وظایف خود را انجام می‌دهند. نقش قرارگاه این است که در شرایط اضطراری، اولویت مشترک و تکلیف هر دستگاه را روشن کند و اجرای تصمیم را پی بگیرد. از ابتدا نیز باید معلوم باشد وضعیت اضطراری با چه نشانه‌هایی آغاز می‌شود، چه زمانی پایان می‌یابد و تصمیم‌های موقت پس از آن چگونه بازبینی می‌شوند.
شفافیت به‌ویژه وقتی اهمیت دارد که منابع محدودند و نمی‌توان همه درخواست‌ها را هم‌زمان پاسخ داد. مردم و فعالان اقتصادی باید بدانند چرا یک قلم دارو، یک کالای اساسی یا یک ماده اولیه در اولویت قرار گرفته است. انتشار معیارهای تخصیص، نام دستگاه مسئول و وضعیت اجرای تصمیم‌ها به پاسخ‌گویی کمک می کند. لازم نیست جزئیات محرمانه قراردادها منتشر شود، اما محرمانگی نباید مانع اعلام معیار تصمیم‌گیری و نتیجه اقدامات باشد. اطلاع‌رسانی منظم درباره کمبودها و مسیرهای رسمی تهیه کالا نیز از سردرگمی مردم می کاهد.
عملکرد قرارگاه باید با آنچه در بازار و زندگی مردم تغییر می کند سنجیده شود. چند جلسه برگزار شد یا چند مصوبه صادر شد، نشان نمی‌دهد بحران بهتر مدیریت شده است. سؤال‌های مهم‌تر این‌هاست: کمبود چقدر طول کشید؟ کالا در مناطقی که با بیشترین مشکل روبه‌رو بودند، دوباره در دسترس قرار گرفت؟ زمان ترخیص محموله‌های ضروری کاهش یافت؟ خط تولیدی که به دلیل نبود مواد اولیه متوقف شده بود، دوباره شروع به کار کرد؟ گزارش عمومی این نتایج باید موارد حل‌نشده را هم نشان دهد تا روشن شود کدام تصمیم نیاز به اصلاح دارد. تشکیل فوری قرارگاه اقتصادی فرادولتی جای اصلاحات بلندمدت را نمی گیرد. وظیفه آن در شرایط حاد مشخص است: نگذارد اختلاف، تأخیر یا پراکندگی مسئولیت، یک اختلال قابل حل را به کمبودی طولانی تبدیل کند. معیار نهایی نیز این است که مردم برای دسترسی به دارو و کالاهای ضروری کمتر معطل بمانند و بنگاه‌ها بتوانند پس از رفع مانع، تولید را ادامه دهند.

خبر

یارانه‌های موجود در کیف پول را چگونه خرج کنیم؟

با انتقال بخشی از یارانه نقدی به کیف پول الکترونیکی، عملا بانک مرکزی استفاده از این ابزار بانکی در مبادلات روزمره اقتصادی خانوارها را کلید زد تا زنجیره خدمات پرداخت را تکمیل کند. در این راستا، افرادی که بخشی از یارانه‌شان به کیف پول واریز شده، می‌توانند همان خدمات کارت بانکی را از طریق کیف پول انجام دهند و محدودیتی در برداشت و انتقال پول ندارند. همچنین امکان خرید حضوری و غیرحضوری فراهم شده است.
همزمان با واریز یارانه نقدی آبان ماه، بخشی از یارانه خانوارهای دهک‌های هشتم و نهم برای نخستین بار به جای واریز مستقیم به حساب بانکی، به کیف پول الکترونیکی ایران منتقل شد؛ به طوری که به ازای هر یک از اعضای این خانوارها ۱۰۰ هزار تومان از یارانه نقدی کسر و به اعتبار کیف پول سرپرست خانوار اضافه شده است. این اتفاق در عمل به معنای ورود سیاست انتقال بخشی از یارانه نقدی به بستر کیف پول الکترونیکی و استفاده از آن در مبادلات روزمره اقتصادی خانوارهاست. بر این اساس، مبلغ ۱۰۰ هزار تومان به ازای هر عضو خانوار از یارانه نقدی کسر شده و مجموع آن در کیف پول ایران سرپرست خانوار قرار گرفته است. برای مثال، در یک خانوار چهار نفره مشمول این طرح ۴۰۰ هزار تومان از مجموع یارانه نقدی به کیف پول منتقل می‌شود و باقی‌مانده یارانه به حساب بانکی سرپرست خانوار واریز خواهد شد.
بنابراین اعتبار شارژ شده در کیف پول، یارانه یا کمک هزینه جدیدی در کنار یارانه قبلی نیست، بلکه بخشی از همان یارانه نقدی است که شیوه دسترسی به آن تغییر کرده و به جای پرداخت مستقیم به حساب بانکی در قالب اعتبار الکترونیکی در اختیار خانوار قرار گرفته است. این تغییر در شیوه پرداخت، از آن جهت اهمیت دارد که کیف پول ایران پیش از این بیشتر به عنوان یک زیرساخت جدید در شبکه پرداخت کشور مطرح بود اما با انتقال بخشی از یارانه خانوارها به آن، اکنون این ابزار عملا وارد زندگی اقتصادی بخشی از مردم شده و قرار است در خریدهای روزمره و مبادلات مالی آنها مورد استفاده قرار گیرد.
در همین رابطه، محمدرضا مانی یکتا – مدیرکل نظام‌های پرداخت بانک مرکزی – نحوه استفاده از مبالغ واریز شده به کیف پول ایران را تشریح کرد و گفت: کیف پول ایران خدمتی است که با هدف تنوع بخشی به ابزارهای پرداخت و تکمیل زنجیره خدمات پرداخت در اختیار مردم قرار گرفته است. برخلاف ابزارهای رایج بانکی مانند کارت‌های بانکی که به حساب بانکی افراد متصل هستند، کیف پول ایران خدمتی مستقل از ابزارهای متداول بانکی است و برای استفاده از آن نیازی به افتتاح حساب بانکی، دریافت کارت بانکی یا حتی داشتن کارت فیزیکی وجود ندارد.
به گفته وی، این خدمت به‌صورت پیش‌فرض برای تعداد قابل توجهی از هم‌وطنان فعال شده و در گام جدید نیز با هدف آشنایی بیشتر مردم با این ابزار پرداخت، بخشی از یارانه تعدادی از سرپرستان خانوار یارانه بگیر به کیف پول ایران واریز شده است و بانک مرکزی با استفاده از ظرفیت شبکه پرداخت و همکاری سرویس‌دهندگان فعال در حوزه کیف پول، این خدمت را توسعه داده است.

▪ قابل توجه کسانی که بخشی از یارانه‌شان در کیف پول واریز شده

قابل توجه یارانه‌بگیرانی که بخشی از یارانه‌شان در کیف پول واریز شده، باید گفت که یکی از مسیرهای دسترسی به موجودی کیف پول ایران، کد دستوری ستاره ۹۸ مربع (#۹۸*) است که از طریق آن امکان مشاهده موجودی، خرید و انتقال وجه فراهم شده است. افرادی که تاکنون از این خدمت استفاده نکرده‌اند، هنگام شماره‌گیری کد دستوری باید از شماره تلفن همراهی استفاده کنند که به نام خودشان باشد. این افراد در نخستین مرحله باید گزینه فعال‌سازی یا تکمیل ثبت‌نام را انتخاب کنند تا پس از دریافت کد ملی و تطبیق آن با شماره تلفن همراه، ثبت‌نام آن‌ها تکمیل شود.

▪ امکان خرید از ۷۰ هزار نقطه در کشور

طبق آنچه بانک مرکزی، روش‌های استفاده از اعتبار موجود در کیف پول ایران به این گونه است که افرادی که قصد انتقال وجه به کیف پول شخص دیگری را دارند، می‌توانند از طریق کد دستوری #۹۸* و با وارد کردن شماره تلفن همراه فرد مورد نظر، مبلغ دلخواه را انتقال دهند. همچنین امکان خرید با موجودی کیف پول نیز از طریق برنامه‌های پرداختی طرف قرارداد فراهم شده و مردم می‌توانند با استفاده از این برنامه‌ها در حدود ۷۰ هزار نقطه در سراسر کشور خرید کنند. این نقاط شامل پلتفرم‌ها و سکوهای اینترنتی برای خرید غیر حضوری و همچنین فروشگاه‌های زنجیره‌ای طرف قرارداد است که امکان خرید حضوری با استفاده از موجودی کیف پول ایران را فراهم کرده‌اند.

▪ امکان انتقال موجودی کیف پول به حساب بانکی

یکی از نکات مهم در توضیحات بانک مرکزی، امکان انتقال موجودی کیف پول ایران به حساب بانکی افراد است؛ موضوعی که به این معناست که اعتبار اختصاص یافته صرفا محدود به خرید از فروشگاه‌های طرف قرارداد نخواهد بود. بدین معنا که امکان برداشت اعتبار و انتقال آن به حساب بانکی افراد وجود دارد و افرادی که ترجیح می‌دهند موجودی کیف پول ایران خود را به یکی از حساب‌های بانکی‌شان منتقل کنند می‌توانند از این امکان استفاده کنند. از طریق یکی از گزینه‌های موجود در منوی کد دستوری #۹۸*، امکان برداشت موجودی کیف پول وجود دارد و در این بخش فهرستی از شماره حساب‌های بانکی متعلق به فرد نمایش داده می‌شود تا بتواند حساب مورد نظر خود را انتخاب کند. پس از انتخاب حساب بانکی، انتقال وجه حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت انجام خواهد شد. همچنین اطلاعات تکمیلی درباره نحوه استفاده از این خدمت و برنامه‌های پرداخت طرف قرارداد در پایگاه اطلاع‌رسانی ایران ولت به نشانی iranwallet.ir قابل دسترسی است.

▪ کیف پول ایران چیست و چرا راه‌اندازی شد؟

لازم به ذکر است؛ کیف پول ایران در واقع یک ابزار پرداخت الکترونیکی است که با ابتکار و زیرساخت بانک مرکزی و با هدف متنوع سازی ابزارهای پرداخت، توسعه پرداخت های خرد و ایجاد امکان انجام مبادلات بدون وابستگی به کارت بانکی طراحی شده است. برخلاف کارت‌های بانکی متداول که به حساب بانکی افراد متصل هستند، این کیف پول مستقل از ابزارهای معمول بانکی است و برای استفاده از آن نیازی به افتتاح حساب بانکی، دریافت کارت بانکی یا داشتن کارت فیزیکی نیست. پیشینه ورود این ابزار به نظام پرداخت کشور به ماه‌های قبل بازمی گردد. بانک مرکزی پیش از این از ایجاد حدود ۹۰ میلیون کیف پول ایران برای شهروندان خبر داده و اعلام کرده بود که این ابزار امکان مشاهده موجودی، انتقال وجه و خرید از شبکه فروشگاه‌های طرف قرارداد را فراهم می کند.